

Evlilik Tutumu Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Adaptation of The Marital Attitude Scale to Turkish: Validity and Reliability

Fatma Selda ÖZ SOYSAL, Aslı UZ BAŞ, Ferda AYSAN

Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı. İzmir

Makalenin Geliş Tarihi: 18.03.2015

Yayına Kabul Tarihi: 08.01.2016

Özet

Bu araştırmanın amacı, Braaten ve Rosen (1998) tarafından geliştirilen “Evlilik Tutumu Ölçeği” ni Türkçe'ye uyarlamak ve ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik analizlerini yapmaktır. Araştırmaya Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören toplam 440 üniversite öğrencisi katılmıştır. Öncelikle ölçeğin dil geçerliliği incelenmiş ve dil geçerlilik katsayısı .93 olarak bulunmuştur. Daha sonra geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı .85, test-tekrar test güvenilirlik katsayısı ise .91 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin tek faktörlü yapısı doğrulayıcı faktör analizi yöntemiyle test edilmiştir. Araştırma sonuçları, ölçeğin tek faktörlü yapısının doğrulandığını ve evlilik tutumlarını ölçmede kullanılabileceğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Sözcükler: *Evlilik tutumları, doğrulayıcı faktör analizi.*

Abstract

The purpose of this study is to adapt the “Marital Attitude Scale” developed by Braaten and Rosen (1998) into Turkish and to conduct the validity and reliability analysis. The research has been conducted on 440 university students from Faculty of Education in Dokuz Eylül University. First of all, the language validity of the scale has been analyzed and language validity coefficient has been found as .93. Then, the internal consistency coefficient has been calculated as .85, and test-retest reliability coefficient has been calculated as .91. Single-factor structure of scale has been tested via confirmatory factor analysis. The results of the research point out that the single-factor structure of scale has been confirmed and can be used in measuring marital attitudes.

Keywords: *Marital attitudes, confirmatory factor analysis.*

1. Giriş

Evlilik, yaklaşık M.Ö.2000 yılından günümüze kadar temel niteliklerini koruyarak devam eden ve vazgeçilemeyen bir kültür olgusudur (Yıldırım, 1993). Birçok insanın hayatında en önemli amaçlarından birisi mutlu bir evliliği sürdürmektir (Conger ve Conger 2002). Fakat son elli yıl içinde günümüz dünyasında özellikle Amerika Birleşik Devletleri'nin de içinde yer aldığı batı toplumlarında evlilik ve doğum oranlarında azalma görülürken boşanma oranlarında ise artış görülmektedir (Beach ve Fincham, 2010). Bu demografik değişiklikler bireylerin evlilik kurumuna karşı inançlarını ve tutumlarını etkilemektedir (Gubernskaya, 2010). Blagojevic'e göre (1989), bireyin aile içinde edindiği deneyimler, toplumsal kimliği ve global dünya düzeni, evliliğe yönelik tutumlarının şekillenmesini etkileyen faktörlerdir. Evliliğe yönelik olumlu tutumlar evlilik kurumuna karşı olumlu inançları, evliliğe yönelik olumsuz tutumlar ise evlilik kurumuna karşı olumsuz inançları içermektedir (Balgojevic, 1989). Bireylerin köken ailelerinde edindikleri deneyimler onların dünyaya bakış açısını derinden etkilemektedir (Riggio ve Fite, 2006).

Bowen'ın (1978) aile sistem teorisi, evliliğe yönelik tutumlar ve duygulara ilişkin birçok hipotezin değerlendirilmesi için bir temel oluşturmaktadır. Bu teorinin kuşaklar arası aktarma kavramına göre ise; aile kültürü bir nesilden diğer bir nesile geçmektedir. Bu anlamda, aile kültürü, toplum mirasına da etki etmektedir. Çocuklar açısından değerlendirildiğinde ise çocukların bağımsız düşünme yeteneklerinin gelişmesinde aile yapılarının etkili olduğu görülmektedir. Aile içinde doyumsuz ilişkiler bireylerin gelecekteki ilişkileri ile ilgili olumsuz duygular geliştirmesine neden olabilirler. Evlilik gibi daha yakın bir ilişki gerektiren durumlardan kaçınmasına yol açabilirler. Öte yandan daha işlevsel ailelerden gelen bireyler, evliliğe yönelik daha olumlu duygular ve tutumlar geliştirebilirler (Akt. Memani, 2003). Sosyal öğrenme kuramı çerçevesinden bakıldığında, bireylerin davranış ve tutumlarının gözlem, taklit ve deneyimlerle öğrenildiği düşünülmektedir (Segrin, Taylor ve Altman, 2005). Böylece bireylerin, anne babasının ilişkisiyle ilgili gözlemleri, yaşadığı kültürün toplumsal rolleriyle ilgili ailesinden ve çevresinden almış olduğu pekiştiriciler, gelecekte yapacağı evliliğe yönelik tutumları üzerinde etkili olabilmektedir.

Amato ve Booth'a (2001) göre ebeveynlerinin boşanmasının çocuklar üzerinde akademik, sosyal yönden zayıflığa ve psikolojik problemlere yol açabilmektedir. Aynı zamanda boşanmış ailelerden gelen yetişkinler anne babası birlikte olan ailelerden gelen yetişkinlere göre evliliğe karşı daha az olumlu tutumlar geliştirmekte ve gelecekteki olumsuz aile türlerini daha çok benimsemektedirler (Amato ve DeBoer, 2001). Aile yapılarına göre evlilik tutumlarını inceleyen bazı araştırmalarda anne ve babasının birlikte ya da boşanmış olmasının öğrencilerin evlilik tutumları üzerinde etki eden bir faktör olduğu belirtilmektedir (Schaick ve Stolberg, 2001; Lewis, 2003; Amato, 2003; Amato ve Booth, 2001; Conger, Cui, Bryant ve Elder, 2000). Conger ve ark. (2000) anne ve babasının boşanmasının, çocukları etkilediğini, anne ve babalarının ilişkilerine dair yaptığı gözlemleri kendi ilişkilerine de yansıtıklarını belirtmişlerdir.

Buehler ve Gerard (2002), boşanmış anne ve babanın çocuklarıyla daha az kaliteli vakit geçirdiğini, daha fazla yalnız bıraktığını, daha az övdüğünü ve daha az sarıldığını belirtmişlerdir. Bu durumları yaşayan çocukların da kişiler arası ilişkilerde zayıf olduklarını ve gelecekteki ilişkilerinde olumsuzluklar yaşacaklarını savunmuşlardır. Jacquet ve Sura (2001), boşanmış aileden gelen gençlerin, evlenmekten çekindiğini, anne ve babalarının yaptıkları hataları kendilerinin de tekrarlamaktan korktuklarını belirtmişlerdir. Bethell Kay Vonne (2010), aile yapıları ile evlilik tutumları, benlik saygısı ve ebeveyn-çocuk ilişkileri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırma sonucunda boşanmış aileden gelen öğrencilerin anne ve babası birlikte olan öğrencilere göre benlik saygılarının daha düşük olduğu, evliliğe yönelik olumsuz tutumlarının olduğunu ve daha az olumlu ebeveyn çocuk ilişkilerinin olduğunu belirlemiştir.

Amato ve Booth (2001), toplam 297 kişi ile yaptıkları boylamsal çalışmada evliliklerinde anlaşmazlık yaşayan anne ve babaya sahip olan bireylerin, kendi evlilik ilişkilerinde yaşadıkları problemlerin, anne ve babası birlikte olan bireylere göre daha fazla olduğunu ortaya koymuşlardır. Anne ve babalarının evliliklerindeki anlaşmazlıkların, bireylerin kendi evlilik ilişkilerini de etkilediğini belirtmişlerdir. Geçmişte yaşadıkları deneyimler sonucunda eşleriyle daha fazla çatışma yaşadıklarını, daha az etkileşim içerisinde olduklarını ve daha mutsuz olduklarını savunmuşlardır. Çocukların, anne babalarının evliliklerinde olumsuz yönlerinden olumlu yönlerine göre daha fazla etkilediklerini belirtmişlerdir. Ayrıca, boşanmış aileden gelen bireylerin, kendi evliliklerinde anne ve babası birlikte olan bireylere göre boşanma olasılığının daha fazla olduğunu belirtmiştir (Amato, 2003).

Diğer bir yandan aile yapılarına göre evlilik tutumlarını inceleyen bazı araştırmalar ise anne ve babanın birlikte ya da boşanmış olmasının evlilik tutumları üzerinde etkili bir faktör olmadığını ortaya koymuşlardır (Sinclair ve Nelson, 1998; Bruce, Flora ve Stacey, 2004; Ahrons, 2004; Hetherington ve Kelly, 2002; Valerian, 2001; Willett, 2009). Anne babanın boşanmış olması, gençler üzerinde her zaman problem olmamaktadır (Gohm, Oishi, Darlington ve Diener, 1998). Kurtz ve Derevinsky (1994), çocukların, anne babalarının boşanmalarının ardından bu olayla başa çıkmak için birçok sağlıklı stratejiler geliştirdiklerini belirtmişlerdir. Anne ve babasının boşanması, çocuklar üzerinde olumlu sonuçlara da yol açabilmektedir. Bireylere, daha iyi sosyal destek, anne-çocuk ilişkisindeki kalitenin artışı, kişiler arası ilişkilerde anksiyetenin azalması ve bağımsızlaşmanın artması gibi olumlu sonuçlar getirmektedir (Riggio, 2004). Gabardi ve Rosen (1992), yürüttükleri çalışmada demografik özellikler, cinsiyet davranışları, ilişki inançları, samimiyet, benlik saygısı ve evlilik tutumları arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Araştırma sonucunda boşanmış aileden gelen ve anne babası birlikte olan öğrenciler arasında ilişkiye inanç, samimiyet, benlik saygısı ve evlilik tutumları arasında anlamlı düzeyde bir farklılık bulunmamıştır. Anne ve babalarının birlikte ya da boşanmış olmasının önemli bir faktör olmadığını belirtmişlerdir. Sprecher, Cate ve Lewin (1998) ise bireylerin aile yapıları ile bağlanma stilleri ve evliliğe olan inançlarını arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Araştırma sonucunda anne

babalarının boşanmış ya da birlikte olmalarının, bireylerin evliliğe yönelik inançları üzerinde etkili olmadığını göstermektedir.

Cinsiyet ile evlilik tutumları arasındaki ilişkiyi inceleyen bazı araştırma sonuçları; kız öğrencilerin evlilik tutumlarının erkek öğrencilere göre daha olumlu olduğunu ortaya koymuşlardır (Alqashan ve Alkandari, 2010; Willett, 2009). Diğer bir yandan bazı araştırmaların sonuçlarına göre ise kız ve erkek öğrenciler arasında önemli düzeyde farklılık olmadığı belirtilmektedir (Valerian, 2003; Memani, 2003).

Sosyo-ekonomik düzey ile evlilik tutumları arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalara bakıldığında ise, düşük sosyo-ekonomik düzeyde bulunan ailelerde yetişen bireylerin evliliğe yönelik olumsuz tutumlar geliştirdikleri belirtilmiştir. Ekonomik sıkıntılar, bireylerin ihtiyaçlarını yetersiz düzeyde karşılamaktadır. Buna bağlı olarak da çocukluk yaşantılarındaki olumsuzluklar, bireylerin evliliğe yönelik olumsuz tutumlar geliştirmesine yol açmaktadır (Gilman, Kawachi, Fitzmaurice ve Bulca 1993). Lach (1999), eğitim düzeyleri yüksek olan çiftlerin, eğitim düzeyi düşük olan çiftlere göre daha etkili iletişim kurabildiklerini ve ilişkileriyle ilgili problem çözme becerilerinin daha iyi olduğunu belirtmiştir. Aynı zamanda ekonomik güçlükler, bireyler üzerinde stres yaratmakta ve çiftler arasında anlaşmazlık, çatışmalara yol açmaktadır. Bu tür aileden gelen çocukların, anne babasının ilişkilerine dair gözlemleri de evliliğe yönelik olumsuz tutumlar geliştirmelerine etki etmektedir (Lach, 1999).

Yurtdışında evlilik tutumlarını ölçen birçok farklı ölçme aracının olduğu görülmektedir. Bunlardan başlıca olanları; Kinnaird ve Gerrard'ın (1986) geliştirdiği Evliliğe Yönelik Tutum Ölçeği (The Attitudes Toward Marriage Scale), Gabardi ve Rosen'in (1991) geliştirdiği Evliliğe Yönelik Tutum Ölçeği ((The Attitudes Toward Marriage Scale) ve Braaten ve Rosen'in (1998) geliştirdiği Evlilik Tutumu Ölçeği'dir (The Marital Attitude Scale). Türkiye'de ise Bayoğlu ve Atlı (2014) tarafından geliştirilen İnönü Evlilik Tutum Ölçeği bulunmaktadır. Bu ölçek, daha çok daha önce hiç evlenmemiş olan genç yetişkinlerin bir bütün olarak evliliğe ilişkin tutumlarının yanı sıra gelecekteki evlilik durumlarına ilişkin öznel algılarını belirlemeye yönelik olarak geliştirilmiştir (Bayoğlu ve Atlı, 2014). Tüm bu ölçme araçları içerisinde Evlilik Tutum Ölçeği hem evli hem de bekar bireylere uygulanabilen bir ölçektir. Aynı zamanda bu ölçek Nilforooshan, Navidian ve Abedi (2013) tarafından Farsça'ya uyarlama çalışması yapılmış evliliğe yönelik tutumları ölçmek için güvenilir ve uygun bir ölçme aracı olarak değerlendirilmiştir (Nilforooshan, Navidian ve Abedi, 2013). Bununla birlikte yurtdışında evlilik tutumlarıyla ilgili yapılan birçok araştırmada Evlilik Tutum Ölçeği'nin kullanıldığı görülmektedir (Rowald, 2000; Valerian, 2003; Memani, 2003; Willett, 2009 ; Alqashan ve Alkandari, 2010; Ogunleye, 2014). Bu araştırmanın amacı, Braaten ve Rosen (1998) tarafından geliştirilen "Evlilik Tutumu Ölçeği" ni Türkçe'ye uyarlamak ve geçerlik, güvenilirlik çalışmalarını yapılarak konu ile ilgili Türkiye'de yapılacak araştırmalarda kullanılmak üzere bir ölçme aracı kazandırmaktır.

2. Yöntem

Çalışma Grubu

Çalışmanın katılımcıları 2012- 2013 eğitim ve öğretim yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin farklı bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Çalışmaya katılan 440 öğrenciden %64'ü kız ($n= 282$) ve %36'sı erkek ($n= 158$) öğrencidir. Sınıf dağılımı %16'lık kısmın 1. sınıf ($n= 70$), %22,3'lik kısmın 2. sınıf ($n= 98$) ve %27.7'lik kısmın 3. sınıf ($n=122$) ve %34'lük kısmın 4. sınıf ($n=150$) öğrencilerinden oluştuğunu göstermektedir. Katılımcılar 18 ile 25 yaşları arasındadır.

Araçlar

Evlilik Tutumu Ölçeği (Marriage Attitude Scale): Evliliğe yönelik bireysel tutumları ölçmek için Braaten ve Rosen (1998) tarafından geliştirilmiştir. Evli, bekar ya da boşanmış kişilere uygulanabilir. 23 maddelik, 4'ü likert tipi bir ölçektir. Katılımcılardan, evlilikle ilgili durumları içeren her bir maddeyi puanlamaları istenir. Ölçeğin cevaplandırılması, 1'den (kesinlikle katılmıyorum), 4'e kadar (kesinlikle katılıyorum) olan aralıktadır. Ölçeğin 6 maddesi kişilerin, şu anda ya da gelecekteki evliliğiyle ilgili duygularını ölçer. Geri kalan 17 madde evlilik kavramıyla ilgili genel durumlara cevap arar. ETÖ'den alınabilecek en düşük puan 23, en yüksek puan 92'dir. Yüksek puan evliliğe yönelik olumlu tutumları, düşük puan evliliğe yönelik olumsuz tutumları işaret etmektedir. (Braaten ve Rosen,1998). Güvenirlik analizleri sonucunda ölçeğin iç tutarlığı .88 bulunmuştur. Ölçeğin yapı geçerliliği kapsamında Evliliğe Yönelik Tutumlar Ölçeği (Attitudes Towards Marriage Scale) ile arasındaki ilişki incelenmiş ve korelasyon değeri $r= .77$ olarak belirlenmiştir. Ölçeğin ayrıştırma geçerliliği kapsamında ise İlişki İnanç Ölçeği (Relationship Belief Scale) ile arasındaki ilişki incelenmiş korelasyon değeri $r= -.11$ belirlenmiştir (Braaten ve Rosen, 1998). Ayrıca Bassett, Braaten ve Rosén (1999) tarafından yapılan test-tekrar test güvenirlilik katsayısı .85 olarak belirlenmiştir.

Kişisel bilgi formu: Öğrencilerin yaş, cinsiyet ve sınıflarına ilişkin bilgiler araştırmacılar tarafından tasarlanmış bir kişisel bilgi formu ile toplanmıştır.

İşlem

Araştırma öncesinde, "Evlilik Tutumu Ölçeği"ni geliştiren Braaten ve Rosen'den (1998), Türkçe uyarlama çalışması için izin alınmıştır. İlk önce ölçek, araştırmacılar tarafından Türkçeye çevrilmiştir. Daha sonra bu çeviriler hem Türkçe hem de İngilizce diline hâkim olan Psikolojik Danışma ve Rehberlik alanından an en az doktora derecesine sahip üç öğretim üyesi tarafından tekrar incelenmiştir. Öğretim üyelerinin geri bildirimleri doğrultusunda ölçek maddeleri üzerinde gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Daha sonra ölçek yeniden değerlendirilmek üzere, tekrar bu öğretim üyelerine gönderilmiştir. Öğretim üyelerinin, ölçekle ilgili son değerlendirmelerindeki uyumu göz önüne alınarak son şekli verilmiştir. Evlilik Beklentisi Ölçeği'nin dil geçerliğini

belirlemek amacıyla Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, İngilizce öğretmenliği 4. sınıf öğrencilerinden 48 kişilik gruba ölçeğin orijinal formu ve Türkçeye uyarlanmış formu 3 hafta arayla uygulanmıştır.

Öğrenciler araştırmanın hedefi ve gönüllü katılım konusunda bilgilendirilmişlerdir. Öğrencilerin tümü çalışmaya katılmaya gönüllü olmuşlardır. Öğrencilerin ölçekleri tamamlaması 20 ile 25 dakika arası sürmüştür. Makale yazarlarınca veri toplama işlemi yürütülmüştür.

Verilerin Analizi

Ölçeğin yapı geçerliliğine ilişkin kanıt elde etmek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) uygulanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi ile model veri uyumu inceleyenirken ki-kare (χ^2), χ^2 /sd, RMSEA, RMR, GFI, AGFI, CFI gibi uyum ve hata istatistikleri kullanılmaktadır. Hesaplanan istatistiklerden χ^2 /sd değerinin 5'ten küçük olması, GFI ve AGFI değerlerinin 0.90'dan büyük olması, RMR ve RMSEA değerlerinin 0.05'den küçük çıkması model veri uyumunun mükemmel olduğunu göstermektedir (Jöreskog ve Sörbom 1993; Marsh ve Hocevar 1988). Bununa birlikte GFI değerinin 0.85'ten, AGFI değerinin 0,80'den, RMR ve RMSEA değerlerinin 0,10'dan düşük çıkması model veri uyumu için kabul edilebilir alt sınır olarak gösterilmektedir (Anderson ve Gerbing, 1984; Marsh, Balla ve McDonald, 1988). Ayrıca ölçeğin dil geçerliliğine kanıt elde etmek için ölçeğin orijinal formu ile Türkçe'ye uyarlanmış formu uygulanmıştır. İki uygulama sonucunda elde edilen korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Aracın güvenilirliğe ilişkin kanıt elde etmek için ise test- tekrar test korelasyon katsayısı ve iç tutarlılık güvenilirliği için Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır.

3. Bulgular

Evlilik Tutumunu Ölçeğinin güvenilirlik ve geçerlik çalışmaları öncesi betimsel istatistikleri Tablo 1.'de verilmiştir.

Tablo1. Evlilik Tutumu Ölçeğinin Ölçeği'nin Cinsiyetlere Göre Betimsel İstatistikleri

	Cinsiyet	n	\bar{X}	Standart Sapma	Standart Hata
ETÖ toplam	kız	282	38.1596	8.60181	.51223
	erkek	158	38.1329	11.89865	.94362

Betimsel istatistiklerin sonuçları kız öğrencilerin ETÖ'den aldıkları puanlarının ortalamasının (\bar{X} =38.15, s=8.601) erkek öğrencilerin ETÖ puanlarının ortalamasından (\bar{X} =38,13 s=11,89) istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Geçerlik

Yapı geçerliği

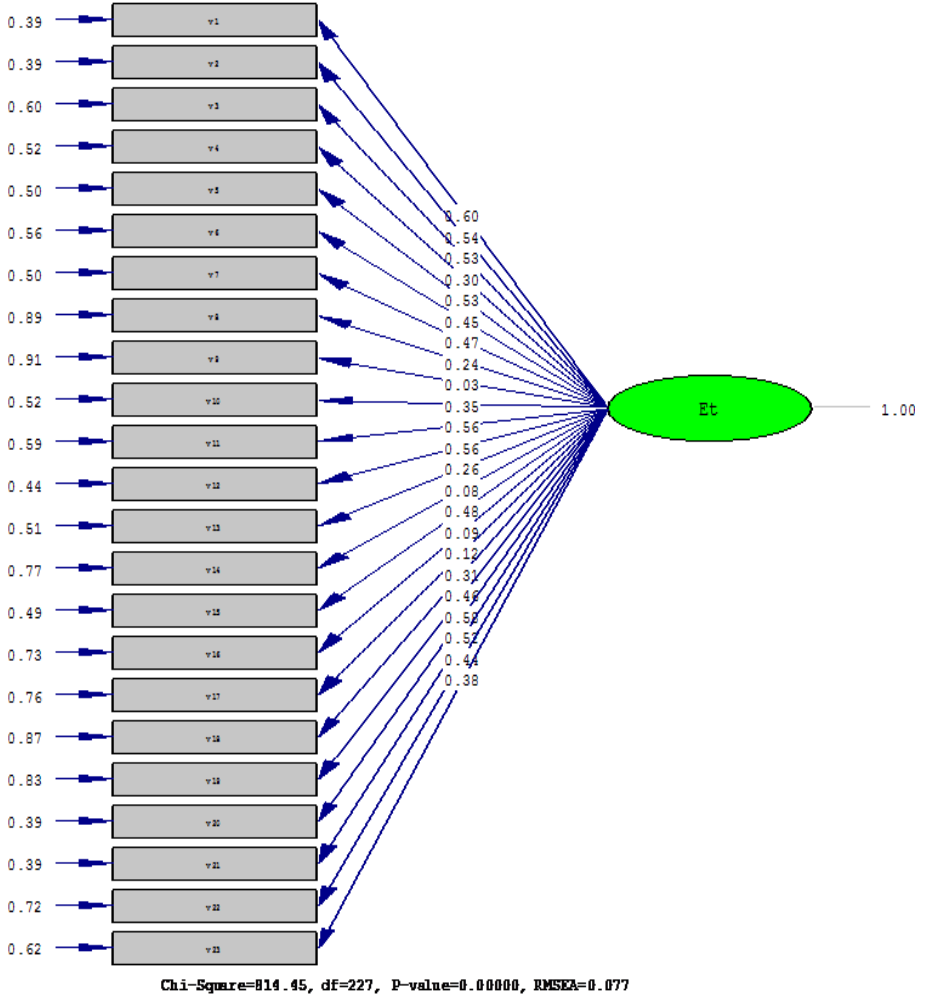
ETÖ'nin geçerlik çalışması kapsamında yapılan doğrulayıcı faktör analizi ile elde edilen standardize katsayılar, hata değerleri, t değerleri ve R2 değerleri aşağıdaki Tablo 2'de verilmiştir. Ölçeği'nin doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarının uyuma ilişkin istatistikleri Tablo.2' de verilmiştir.

Tablo 2. Evlilik Tutumu Ölçeği Uyum İyiliği Testlerine İlişkin Değerler

	Ki-kare	Df	CFI	NFI	GFI	AGFI	IFI	SRMR	RMSEA	%90 C.I. RMSEA
ETÖ	698,9	227	0,93	0,90	0,86	0,83	0,93	0,071	0,077	0,071;0,082

Tablo.2 incelendiğinde, ETÖ'ğine ilişkin kurulan yapısal modelin doğrulayıcı faktör analizi ile elde edilen uyum indeksleri, modeller ve verileri arasında iyi düzeyde uyum olduğunu göstermektedir. İndeksler incelendiğinde ki kare değeri serbestlik derecesine bölüldüğünde 3.07 değeri bulunmuştur. Bu değer model veri uyumunun iyiolduğunun bir göstergesidir. Aynı zamanda CFI, NFI ve IFI değeri 0.80'nın üzerindeyken AGFI ve GFI değerleri 0.90 düzeyinin altına düşmemiştir. Bu durumda model ve veri arasında yüksek düzeyde uyum olduğuna işaret etmektedir. Modele ilişkin hata indeksleri incelendiğinde modelin standartlaştırılmış hatalarına ilişkin model uyumun veren SRMR değerinin 0.8'den küçük çıkması modellerin veri uyumunun göstergesidir. ETÖ ölçeğinde RMSEA değerinin %90 olasılıkla 0.06 değerini kapsadığı görülmektedir. Bu durum model veri uyumunun yüksek olduğuna işaret etmektedir (Hu ve Bentler, 1999). Ölçeğe ilişkin model veri uyumuna ilişkin değerlerin tamamı incelendiğinde, kurulan modelin veriyle orta yüksek düzey arasında uyum verdiği ve bu nedenle ölçeklerin yapı geçerliğine sahip olduğu söylenebilir. Ölçeği oluşturan maddelerin örtük değişkenini ölçebildiği kabul edilebilir.

Evlilik Beklentisi Ölçeği'nin geçerlik çalışması kapsamında yapılan doğrulayıcı faktör analizi ile elde edilen diyagram Şekil 1'de verilmiştir.

Şekil 1. Evlilik Tutumu Ölçeği Maddelerine Uygulanan Doğrulamalı Faktör Analizi Diyagramı

Dil Geçerliği

Araştırmada Evlilik Beklentisi Ölçeği'nin dil geçerliğini belirlemek amacıyla Do-kuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, İngilizce öğretmenliği 4. sınıf öğrencilerinden 48 kişilik gruba ölçeğin orijinal formu ve Türkçe'ye uyarlanmış formu 3 hafta arayla uygulanmıştır. İki uygulama sonucunda elde edilen korelasyon katsayısı 0.93'tür. Bu durum ölçeğin uyarlanmış formu ile orijinal formunun aynı yapıyı ölçtüğüne işaret etmektedir.

Güvenirlik

Evlilik Beklentisi Ölçeği'nin güvenilirlik çalışması iki aşamada gerçekleştirilmiştir. Öncelikle ölçeğe ilişkin Cronbach'ın Alfa katsayısı hesaplanmış ve bu değer 0.85 olarak bulunmuştur. Bununla birlikte ölçek 92 kişilik gruba 4 hafta arayla uygulanmış ve bu iki uygulama sonucunda grubun ölçeklerden aldıkları toplam puanlar arasındaki korelasyona bakılmıştır. Test tekrar test güvenirliliği olarak yorumlanan bu korelasyon değerleri ($r=0.91$) test tekrar test güvenirliliği için yeterli düzeyde olduğu görülmüştür.

4. Tartışma, Sonuç Ve Öneriler

Bu araştırmanın amacı, Braaten ve Rosen (1998) tarafından geliştirilen “Evlilik Tutumu Ölçeği” nin (ETÖ) geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılarak Türkçe'ye uyarlanmasıdır. Bu amaç doğrultusunda ETÖ'nin geçerliliği; yapı geçerliliği ve dil geçerliliği çalışmalarıyla belirlenmiştir. Ölçeğin güvenirliliğine ilişkin olarak ise iç tutarlılık ve test tekrar test güvenirlilik katsayıları hesaplanmıştır.

Ölçeğin yapı geçerliliği çalışması kapsamında kanıt elde etmek için doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. Bu analiz sonucunda da yüksek düzeyde uyum iyiliği puanları elde edilmiştir. Aynı zamanda yapılan doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ile ölçeğe ilişkin orjinal yapı Türk öğrencilerden elde edilen verilerle de doğrulanmıştır. Ölçeğe ilişkin dil geçerliliği kapsamında yapılan çalışmada iki uygulama sonucunda elde edilen katsayı 0.93 olarak belirlenmiştir. Bu durum ölçeğin uyarlanmış formu ile orijinal formunun aynı yapıyı ölçtüğüne işaret etmektedir.

Toplam 23 maddeden oluşan ETÖ'nin iç tutarlık katsayısı 0.85 olarak bulunmuştur. Elde edilen değer ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca test tekrar test çalışması kapsamında elde edilen 0.91 korelasyon katsayısı ölçeğin güvenilir olduğunun bir diğer göstergesi olarak değerlendirilmiştir.

Diğer yandan bu çalışmada, ETÖ toplam puan ortalamaları arasında cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmamıştır. Araştırmadan elde edilen bu sonuç ETÖ ile yapılan diğer araştırma sonuçları ile paralellik göstermektedir (Valerian, 2003; Memani, 2003). Günümüzde toplumsal cinsiyet rolleri daha eşitlikçi olmaya başlamış ve bu durum evliliğe yönelik tutumlar üzerinde etkili olmuştur (Rogers ve Amato, 2000). Özellikle kadınlar için geleneksel evlilikler itici bir hal alarak evlenmek ve çocuk yetiştirmek yerine partneri ile birlikte yaşamayı tercih etmeye başlamışlardır (Clarkberg, Stoltzenberg ve Waite, 1995). Bu çalışmadan elde edilen bu bulgu, Türkiye'de de toplumsal cinsiyet rolleri ile evlilik tutumları arasında ilişkinin incelenmesinin önemli olduğunu göstermektedir.

Bu çalışmada ETÖ'nin bazı psikometrik özellikleri incelenmiş, bulgular aracın kullanılabilir olduğunu göstermiştir. Buna karşın bu araştırmanın bazı sınırlılıkları vardır. Örnekleme yer alan bireyler yalnızca Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde eğitim öğretim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Evlilik Tutumu Öl-

çeği hem bekar hem evli bireylere uygulanabilen bir ölçektir. Bu nedenle ileride yapılacak çalışmalarda değişik illerde yer alan farklı yaş ve farklı medeni duruma sahip örneklem gruplarının tercih edilmesi ETÖ'nin psikometrik özelliklerine ilişkin daha fazla bilgi elde edilmesini sağlayacaktır.

Evlilik Tutumu Ölçeği (ETÖ) psikolojik danışmanlar ile evlilik ve aile danışmanlığı alanında çalışanlar tarafından kullanılabilir. Özellikle evlilik öncesi danışma sürecinde, bireylerin evlilik tutumlarının farkına varmalarına ve evlilik tutumu konusunda yapılacak deneysel çalışmalara katkı sağlayabilir. Ayrıca ileride yapılacak çalışmalarda bireylerin gelmiş oldukları aile yapılarına, toplumsal cinsiyet rollerine, ilişki inançlarına göre incelenmesi önerilebilir.

5. Kaynakça

- Ahrons, C. (2004). *We're still family: What grown children have to say about their parents' divorce*. New York: Harper Collins Publishers, Inc.
- Alqashan H. ve Alkandari H. (2010). Attitudes of Kuwaiti young adults toward marriage and divorce: Comparative study between young adults from intact and divorced families. *Journal of Human Sciences*, 45, 1-21
- Amato, P. R., ve DeBoer, D. D. (2001). The transmissions of marital instability across generations: Relationship skills or commitment to marriage? *Journal of Marriage and the Family*, 63, 1038-1051.
- Amato, P. (2003). Reconciling divergent perspectives: Judith Wallerstein, quantitative family research and children of divorce. *Family Relations*, 52, 332-339.
- Amato, P. ve Booth A. (2001). The legacy of parent's marital discord: Consequences for children's marital quality. *Journal of Personality and Social Psychology*, 81, 627-638.
- Bassett, L., Braaten, E.B, ve Rosén, L. A. (1999). Test-retest reliability for the Marital Attitude Scale. *Journal of Divorce & Remarriage*, 32(1-2), 155-158.
- Bartell, D. (2006). *Influence of parental divorce on romantic relationships in young adulthood: A cognitive-developmental perspective*. In M.A. Fine and J.H. Harvey (Ed.), *Handbook of divorce and relationship dissolution*. Mahwah, NJ.
- Bayoğlu, F. ve Atlı, A. (2014). İnönü evlilik tutum ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik analizleri. *Ege Eğitim Dergisi*. (15) 2: 397-415.
- Beach, S. ve Fincham, F. (2010). Marriage in the new millennium: A decade in review. *Journal of Marriage and Family*, (72), 630-649.
- Bethell Kay Vonne, L. (2010). *The impact of parental divorce on college student's perception of current and marital relationships*. Unpublished master's thesis. Miami University Oxford, Ohio .USA.
- Braaten, E. B., ve Rosen, L. A. (1998). Development and validation of the Marital Attitude Scale. *Journal of Divorce and Remarriage*, 29 (3-4), 83-92.
- Bruce, M., Flora, R. ve Stacey, C. (2004). Divorce as it influences the intimate relationships of college students. *Journal for the Human Sciences*, 3, 1-14.
- Buehler, C. Ve Gerard, J. (2002). Marital conflict, ineffective parenting, and children's and adolescents' maladaptive maladjustment, *Journal of Marriage and Family*, 64, 78-92.

- Clarkberg, M., Stolzenberg R.,M., Waite, J.(1995). Attitudes, values, and entrance into cohabitational versus marital unions. *Social Forces* . 74(2):609–32.
- Coleman, M. ve Ganong,L.H (1984). Effect of family sturcture on family attitudes and expectations. *Family Relations*. 33(3)
- Cohen, L., Manion, L. ve Morrison, K. (2007). *Research methods in education*. Newyork: Routledge.
- Conger, R. D. ve Conger, K. J. (2002). Resilience in Midwestern families: Selected findings from the first decade of a prospective, longitudinal study. *Journal of Marriage and Family*, 64, 361–373.
- Conger, R., Cui, M., Bryant, C, ve Elder, G. (2000). Competence in early adult romantic relationships: A developmental perspective on family influences. *Journal of Personality and Social Psychology*, 79, 224-237.
- Gabardi, L. ve Rosen, L.A. (1991). Differences between college students from divorced and intact families. *Journal of Divorce and Remarriage*, 15(3–4), 175–191.
- Gabardi, L. ve Rosen, L.A. (1992). Intimate Relationships: College students from divorced and intact families. *Journal of Divorce and Remarriage*, 18 (3-4), 25-56.
- Gilman, S.E., Kawachi, I. Fitzmaurice, G.M. ve Buka, S.L. (2003). Family disruption in childhood and risk of adult depression. *American Journal of Psychiatry*, 160(5),938-939.
- Glenn, N. D.ve Kramer, K. B. (1987). The marriages and divorces of children of divorce. *Journal of Marriage and the Family*, 49, 811-825.
- Gohm, C.L., Oishi, S., Darlington, J. ve Diener, E. (1998). Culture, parental conflict, parental marital status, and the subjective well-being of young adults, *Journal of Marriage and the Family*, 60(2), 319-334.
- Gubernskya,Z. (2010). Changing attitudes toward marriage and children in six countries. *Sociological Perspectives*. 53 (2),180-199.
- Hetherington, E. M., ve Kelly, J. (2002). *For better or for worse: Divorce reconsidered*. New York: W.W. Norton & Company.
- Jacquet, S. E.ve Surra, C. A. (2001). Parental divorce and premarital couples: Commitment and other relationship characteristics. *Journal of Marriage and Family*, 63, 627-638.
- Jennings, M., Salts, C.J. ve Smith, T.A. (1991). Attitudes towards marriage: Effects of parental conflict, family structure, and gender. *Journal of Divorce and Remarriage*,17:67-80.
- Kalter, N. (1987). Long-term effects of divorce on children: A developmental vulnerability model. *American Journal of Orrhopsychialry*, 57, 587-600.
- Kinnaird, K. L., ve Gerard, M. (1986). Premarital sexual behavior and attitudes toward marriage and divorce among young women as a function of their mother's marital status. *Journal of Marriage and the Family*,48, 757-765.
- Kurtz, L ve Derevensky, J (1994). Stress and coping in adolescents: The effects of family configuration and environment. *Canadian Journal of School Psychology*, 1994; 9: 204-216.
- Lach, J. (1999). The consequences of divorce. *American Demographics*, 21(10), 1-14. Larsen, M. H., Harding, H,G.ve Klein, M. P.(2011). Will I divorce or have a happy marriage? Differences in comparative optimism and estimation of personel chances among U.S college students. *Basic and applied Social Psychology*, 33:2, 157-166.

- Larson, J. H., Benson, M. J., Wilson, S. M., ve Medora, N. (1998). Family of origin influences on marital attitudes and readiness for marriage in late adolescents. *Journal of Family Issues*, 19, 750-768.
- Lewis, B., H.(2006). *An examination of the differences in marital expectation of young adult from intact and divorced family*. Unpublished master's thesis, Auburn University, Alabama, USA.
- Markland, S. R. ve Nelson, E. S. (1993) The relationship between familial conflict and the identity of young adults. *Journal of Divorce and Remarriage*, 20,193-209.
- Memani, P. (2003). *A comparative study of the marital attitudes of students from divorced, intact and single-parent families*. Unpublished master's thesis University of the Western Cape, Western Cape. South Africa.
- Nilforoshan, P., Navidian, A. ve Abedi, A. (2013). Studying the psychometric properties of Marital Attitude Scale. *Iranian Journal of Psychiatric Nursing*, 1(1), 35-47.
- Ogunleye, A., J.(2014). Effect of parental conflict and divorce / separation on children's attitude towards marriage in Nigeria. *Journal of Culture, Society and Development*.4,57-60
- Riggio, H. (2004). Parental marital conflict and divorce, parent-child relationships, social support, and relationship anxiety in young adulthood. *Personal Relationships*, 11, 99-114.
- Riggio, H.R. ve Fite, J.E. (2006). Attitudes toward divorce: embeddedness and outcomes in personal relationships. *Journal of Applied Social Psychology* 36(12) 2935–2962.
- Rogers, S. ve Amato, P. (2000). Have changes in gender relations affected marital quality? *Social Forces*, 79, 731–753.
- Schaick, K. ve Stolberg, A. L. (2001). The impact of paternal involvement and parental divorce on young adults intimate relationships. *Journal of Divorce and Remarriage*, 36, 99-121.
- Segrin, C., Taylor, M. E., ve Altman, J. (2005). Social cognitive mediators and relational outcomes associated with parental divorce. *Journal of Social and Personal Relationships*, 22, 361-377.
- Sinclair, S.L. ve Nelson, E.S. (1998). The impact of parental divorce on college students intimate relationships and relationship beliefs. *Journal of Divorce and Remarriage*, 29, 103-129.
- Sprecher, S., Cate, R. ve Levin, L. (1998). Parental divorce and young adult beliefs about love. *Journal of Divorce and Remarriage*, 28, 107-120.
- Stone, M.K ve Hutchinson, R.S (1993). Familial conflict and attitudes toward marriage. *Journal of Divorce and Remarriage*. Vol.18. Issue3-4
- Valerian ,A.(2001). *The relationship between family of origin processes and attitudes towards marriage and likelihood to divorce among college students*. Unpublished doctoral thesis, Seton Hall University, South Orange, New Jersey, USA.
- Willett, J, M.(2009). *Exploring the mechanisms of connection between offspring's perception of interparental conflict and their current relationship functioning*. Unpublished master's thesis, The University of the Tennessee, Knoxville, USA.
- Yıldırım, İ. (1993). Evli bireylerin uyum düzeni. *3P Psikiyatri, Psikoloji, Psikofarmakoloji Dergisi*, 1 (3), 249-257.

EXTENDED SUMMARY

One of the most important purposes in many people's lives is to main their marriages. (Conger and Conger 2002). However, there has been a decrease in birth rates; on the other hand there has been an increase in divorce rates especially in western communities that also include the United States of America in the last fifty years. (Beach ve Fincham, 2010).

These demographical changes affect the individuals' attitudes and beliefs in the institution of marriage. (Gubernskaya, 2010). According to Blagojevic (1989), the experience that individuals gain in the family, social identities and the order of the global world are the factors that affect the individuals' attitudes towards the institution of marriage.

Positive attitudes towards the institution of marriage include the positive beliefs towards the institution of marriage. By contrast, negative attitudes towards the institution of marriage include the negative beliefs towards the institution of marriage (Balgojevic, 1989). The purpose of this study is to adapt the "Marital Attitude Scale" developed by Braaten and Rosen (1998) into Turkish and to have a measuring instrument that is to be used in the studies on the same issue in Turkey after having completed the validity and reliability requirements.

The participants of the study have been selected by making use of the appropriate sampling method among the students who attended to the different departments of Faculty of Education in Dokuz Eylul University in the educational year of 2012-2013. A total of 440 students have been in the study. Confirmatory factor analysis (CFA) has been applied in order to prove the construct validity of the scale. Moreover, the original and the Turkish version of the form have been applied in order to prove the language validity of the scale. The correlation coefficient of the two applications has been calculated. Cronbach Alfa coefficient for the internal consistency and test-retest correlation coefficient have been calculated in order to prove the reliability of the instrument. Goodness of fit points at a high level has been observed after the confirmatory factor analysis (CFA). Confirmatory factor analysis carried out at the same time with the original structure of the scale has been verified with the data gathered from the Turkish students. The coefficient has been determined as 0.93 after the two applications in the study concerning the language validity. This situation points that the scale measures the same structure both by the adapted form and the original form.

The internal consistency of MAS which consists of 23 items at total has been found as 0.85. This finding shows that the scale has a high level of internal consistency. Thus, the 0.91 correlation coefficient obtained in test-retest study is considered to be another indicator of the scale's reliability.

Some psychometric features of the MAS have been analyzed in this study and the findings have shown that the instrument can be used in the further studies to be carried out in Turkey. As a contrast, this study has some limitedness. The students who are in the sampling are only from the Faculty of Education in Dokuz Eylul University.

Marital Attitude Scale is a scale that can be applied for both married and single individuals. Therefore, preferring sampling groups from various marital status and age in the studies that will be carried out in the future in different cities will give the opportunity to get more information psychometric features of the MAS.

Marital Attitude Scale can be used by the psychological counselors and people who work in the fields of family and marital counseling. This can contribute to the individuals' realization of marital attitude and to the experimental studies on the subject of marital attitude by determining the realistic and pessimistic attitudes concerning marital especially in the counseling period before marital. It is suggested for the studies to be carried out in the future that the marital attitudes of individuals are analyzed according to their family background, social gender roles and relation-beliefs.